

CRNA GORA
SKUPŠTINA CRNE GORE

PRIMLJENO:	30.06.	2022	GOD.
KLASIFIKACIONI BROJ:	ZF-3/22-1		
VEZA:			
EPA:	507 XXVI		
SKRAĆENICA:		PRILOG:	

Скупштина Црне Горе

н/р Предсједници, Данијели Ђуровић

На основу члана 93 став 1 Устава Црне Горе подносим следећи Предлог закона о измјенама и допунама Закона о комуналним дјелатностима ради стављања у скупштинску процедуру.

У Подгорици, 30. јуна 2022. године

Подносилац

посланица Јелена Божовић

Закон о измјенама и допунама Закона о комуналним дјелатностима

Члан 1

У Закону о комуналним дјелатностима („Службени лист ЦГ“, број 55/16, 74/16 и 66/19), у члану 15 став 1 ријечи: “прописом и техничким условима из чл. 43 и 44”, замјењују се ријечима “прописом из члана 43”.

У ставу 2 ријеч “прописима” замјењује се ријечју “прописом”.

Члан 2

Члан 21 мијења се и гласи:

„ (1) Јединица локалне самоуправе обављање комуналних дјелатности повјерава привредном друштву из члана 20 овог закона уговором о повјеравању обављања комуналних дјелатности.

(2) Уговор из става 1 овог члана закључује се на период који не може бити краћи од три ни дужи од десет година.

(3) Уговор из става 1 овог члана садржи: предмет уговора; вријеме на које се уговор закључује; потребан кадар и опрему за вршење комуналних дјелатности; комуналну инфраструктуру која се даје на коришћење за обављање комуналне дјелатности и услове и начин њеног коришћења; цијене за пружање комуналних услуга, у складу са чланом 54 овог закона; права и обавезе уговорних страна; начин достизања прописаног квалитета и ефикасности у обављању комуналних дјелатности; начин припреме и достављања годишњег програма и извјештаја о обављању комуналне дјелатности; начин вршења контроле над спровођењем уговора; разлоге за раскид уговора прије истека рока на који је закључен са обавезама вршилаца комуналних дјелатности у случају раскида и друге елементе од значаја за повјеравање послова”.

Члан 3

У члану 22 став 1 ријечи: “и технички услови за комуналну инфраструктуру, опрему и средства” бришу се, а ријечи: “у складу са чл. 43 и 44” замјењују се ријечима: “у складу са чланом 43”.

Став 2 мијења се и гласи:

“(2) Испуњеност услова из става 1 овог члана, осим за регулисане комуналне дјелатности, комуналне дјелатности из члана 3 став 1 тач. 10, 11 и 13 овог закона и комуналне дјелатности за које је испуњеност услова прописана посебним законом, прописује и утврђује рјешењем орган државне управе надлежан за комуналне дјелатности (у даљем тексту: Министарство), у складу са законом”.

Члан 4

У члану 31 став 2 ријечи: “уговором из члана 34 овог закона” замјењују се ријечима: “овим законом”.

Члан 5

Члан 34 мијења се и гласи:

“Обавезе корисника

Члан 34

(1) Корисник је дужан да плаћа накнаду за пружену комуналну услугу, обачунату и исказану на рачуну у складу са ценовником, при чему се сматра да је почетком пружања комуналне услуге настао уговорни однос између вршиоца комуналне дјелатности и корисника.

(2) Корисник, односно правно и физичко лице дужно је да користи комуналне услуге чије пружање је обезбиједила јединица локалне самоуправе и то:

- јавног водоснабдијевања;
- прихватања, пречишћавања и одвођења комуналних отпадних вода;

- прихватања и одвођења атмосферских вода, и

- сакупљања, транспорта, припреме за прераду, прераде и збрињавања комуналног отпада.

(3) Корисник је дужан да обавијести вршиоца комуналне дјелатности о свим промјенама у коришћењу непокретности, а које могу бити од утицаја на коришћење, односно пружање комуналне услуге.“

Члан 6

Члан 44 брише се.

Члан 7

У члану 54 став 4 мијења се и гласи:

“(4) Цијена комуналне услуге управљања комуналним отпадом састоји се од фиксног и варијабилног дијела, у складу са прописом из члана 53 став 4 овог закона.”

Члан 8

Послије члана 54 додаје се нови члан 54а који гласи:

„Субвенционисана цијена

Члан 54а

(1) Општина може да субвенционише рањиве кориснике из комуналних дјелатности из члана 3 став 1 тачке 1, 2, 4, 7, 10 и 12, односно одређене линије за комуналну дјелатност јавног линијског градског и приградског превоза путника.

(2) Рањиви корисници из става 1 овог члана су:

- 1) домаћинства у којима живе лица са инвалидитетом,
- 2) домаћинства у којима живе лица која су у стању социјалне потребе утврђене од органа државне управе надлежног за послове социјалног старања, и
- 3) рањиве друштвене категорије (ученици, студенти, пензионери).

(3) Кориснике из става 2 овог члана, субвенционисане линије градског и приградског превоза путника и висину субвенције, као и период на који се даје рјешењем одређује надлежни орган локалне управе на основу захтјева корисника или органа државне управе надлежног за социјално старање, у складу са прописом из става 6 овог члана.

(4) Рјешење из става 3 овог члана доставља се кориснику, вршиоцу комуналне дјелатности и органу локалне управе надлежном за послове финансија.

(5) Општина је дужна да вршиоцу комуналне дјелатности надокнади субвенционисани дио цијене у року од 30 дана од дана подношења захтјева.

(6) Ближе критеријуме на основу којих се одређују корисници из става 2 овог члана, субвенционисане линије градског и приградског превоза путника, износ или висина субвенције, период на који се субвенција даје и поступак ревизије права на коришћење субвенције и друга питања од значаја за остваривање, односно престанак овог права прописује општина.“

Члан 9

У члану 55 став 1, последије ријечи “самоуправе” додају се ријечи: “у року не дужем од 15 дана од дана добијања сагласности Агенције”.

Члан 10

У члану 56а ставови 2 и 3 мијењају се и гласе:

“(2) Привремена цијена из става 1 овог члана, одређује се у висини цијене исказане на рачуну у мјесецу децембру године у којој се подноси захтјев за давање сагласности на предлог цијена за

обављање регулисане комуналне дјелатности у складу са прописом из члана 49 став 4 овог закона, умањене за 10%.

(3) Привремене цијене утврђене у складу са ставом 2 овог члана, примјењиваће се годину дана, почевши од 1. јануара године на коју се односи.”

Члан 11

Члан 59а мијења се и гласи:

„ (1) Заштита корисника услуга индивидуалне комуналне потрошње из категорије физичких лица обезбјеђује се и у складу са законом којим се уређује заштита потрошача и овим законом.

(2) Корисник услуге индивидуалне комуналне потрошње из категорије корисника који нијесу физичка лица има право да поднесе приговор вршиоцу комуналне дјелатности на рачун за пружену услугу и на квалитет пружене услуге, у року од 15 дана од дана пријема рачуна, односно од дана уочавања недостатака у квалитету пружене услуге.

(3) Приговор корисника из става 2 овог члана вршиоцу комуналне дјелатности на рачун се може поднијети у односу на то: да ли рачун садржи све податке који омогућавају провјеру обрачуна пружених услуга, односно да ли је пружена услуга обрачуната у складу са наведеним подацима.

(4) Приговор корисника из става 2 овог члана вршиоцу комуналне дјелатности на квалитет пружене услуге може се поднијети у односу на континитет односно исправност пружања услуге, у складу са одредбама овог закона.

(5) Приговор корисника из става 2 овог члана вршиоцу комуналне дјелатности подноси се на папиру или неком другом, кориснику доступном, трајном медију.

(6) Вршилац комуналне дјелатности је дужан да кориснику из става 2 овог члана, без одлагања, а најкасније у року од осам дана од пријема приговора, одговори у писаној форми, на папиру или неком другом, кориснику доступном, трајном медију, са изјашњењем о оправданости захтјева из приговора и предлогом за његово рјешавање.

(7) Ако се о приговору корисника из става 2 овог члана не рјешава без одлагања, вршилац комуналне дјелатности је дужан да му изда писану потврду о пријему приговора.

(8) У случају када корисник из ст. 1 и 2 овог члана није задовољан исходом по приговору који је поднио вршиоцу комуналне дјелатности у складу са законом којим се уређује заштита права потрошача односно овим законом, односно у случају када вршилац комуналне дјелатности не изјасни по приговору у року од осам дана од дана подношења приговора, корисник може органу локалне управе надлежном за вршење управног надзора над радом вршиоца комуналне дјелатности поднијети приговор у складу са законом којим се уређује управни поступак, у року од 15 дана од дана достављања акта којим је вршилац комуналне дјелатности одлучио о приговору корисника, односно 15 дана од истека рока за поступање вршиоца комуналне дјелатности по приговору.”

Члан 12

У члану 63 став 1 тачка 9, ријечи: "из члана 21 ст. 1 и 6", замјењују се ријечима: "из члана 21 став 1".

Члан 13

У члану 67 став 1 тачка 4 брише се.

У ставу 2 тачка 6 послје ријечи "Министарство", додају се зарез и ријечи: "односно Агенцију".

Члан 14

У члану 69 став 1 послје тачке 12 додаје се нова тачка која гласи:

"12а) не доставља Агенцији на њен захтјев сву документацију и податке који су јој потребни за обављање послова утврђених овим законом (члан 49 став 2);".

Члан 15

У члану 70 став 1 тачка 10 ријечи: "став 5" замјењују се ријечима: "став 3".

Члан 16

Послје члана 75 додаје се нови члан који гласи:

"Започети поступци заштите права корисника комуналних услуга

Члан 75а

Поступци заштите права корисника услуга индивидуалне комуналне потрошње започети прије ступања на снагу овог закона, завршиће се по одредбама овог закона."

Члан 17

Члан 77 брише се.

Члан 18

У члану 78 став 1 ријечи: "члана 44 став 2", бришу се.

Члан 19

У члану 80 став 2 ријечи: “одредби члана 54 став 4 и”, замјењују се ријечима: “одредбе”.

Члан 20

У члану 81 став 1 ријечи: “из чл. 43, 44 и 53”, замјењују се ријечима: “из чл. 43 и 53”.

Члан 21

Овај закон ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у “Службеном листу Црне Горе”.

ОБРАЗЛОЖЕЊЕ

I УСТАВНИ ОСНОВ

Уставни основ за доношење Закона о измјенама и допунама Закона о комуналним дјелатностима садржан је члану 16 став 1 тачка 5 Устава Црне Горе којим је прописано да се законом, у складу са Уставом, уређују друга питања од интереса за Црну Гору.

II РАЗЛОЗИ ЗА ДОНОШЕЊЕ ЗАКОНА

Јединице локалне самоуправе последњих година су, нарочито од почетка примјене Закона о управном поступку, суочене са великим бројем приговора или жалби на одговоре на приговоре, који се, сходно овом Закону, подносе пружаоцима комуналних услуга (комунална предузећа), односно органима локалне управе који врше надзор над радом комуналних предузећа. Приговори, односно жалбе се обично изјављују преко адвоката и исти углавном имају судски епилог.

Један од најчешћих приговора односи се на непоштовање члана 54 став 4 Закона од стране комуналних предузећа којим је прописано „Вршилац комуналне дјелатности дужан је да на рачуну за извршену комуналну услугу, односно испоручени комунални производ, посебно исказе трошкове по елементима члана 53 став 1 овог закона.“ У пракси се показало да је примјена члана 54 став 4, односно исказивање на рачуну свих трошкова по елементима из којих је формирана цијена комуналне услуге, у техничком и економско-рачуноводственом смислу неспроводљива. Због тога рачуни комуналних предузећа не садрже наведене елементе, већ су исти сачињени у складу с одредбом члана 35 став 2 тачка 3 Закона о заштити потрошача којом је прописано: „Потрошач има право на рачун који садржи све податке који му омогућавају провјеру обрачуна пружених услуга“, а елементи из члана 53 став 1 Закона, по својој природи, нијесу елементи на основу којих би корисник услуге могао извршити провјеру обрачуна пружених услуга. Међутим, док год је члан 54 став 4 у правном промету, корисници услуга који приговарају да на рачун нијесу исказани сви елементи прописани Законом ће успијевати у споровима, а комунална предузећа ће имати велике трошкове по основу судских пресуда што је први разлог за измјену Закона.

Други разлог за измјену Закона је неусаглашеност законских рјешења из овог закона, Закона о управном поступку и Закона о заштити потрошача, када су у питању рјешења везана за подношење приговора од стране корисника комуналних услуга. Наиме, Законом о управном поступку утврђује се право корисника услуге од јавног интереса, без обзира да ли је корисник правно или физичко лице, да поднесе приговор органу који врши надзор над пружаоцем такве услуге. Законом о заштити потрошача утврђено је да је потрошач физичко лице (чан 2 став 1), а у члану 25, односно 42 овог закона прописано је да потрошач има право подношења приговора. Чланом 59а Закона прописано је да се заштита корисника услуга индивидуалне комуналне потрошње обезбјеђује у складу са Законом о заштити потрошача, као и да у случају када није задовољан исходом по приговору који је поднио вршиоцу комуналних дјелатности, или када вршилац комуналне дјелатности не поступи по приговору у року од осам дана од дана подношења приговора, корисник може у року од 15 дана поднијети приговор надлежном органу локалне управе, у складу са Законом о управном поступку.

Због неусаглашености за Законом о управном поступку, односно Законом о заштити потрошача и непримјенљивости појединих одредби Закона о комуналним дјелатностима, што ствара и одређену правну несигурност, општине добијају велики број приговора/жалби, од којих се највећи број управо односи на непоштовање одредби члана 54 став 4 Закона. Највећи број ових жалби резултира различитом судско-управном праксом, у зависности који од наведена три закона се узима као основ за одлучивање. Када корисник „успије у поступку“ због формалних/процесних разлога, комунално предузеће сноси не мале трошкове, при чему проблем који је био повод иницирања приговора, односно жалбе, и даље остаје неријешен.

Трећи разлог за измјену Закона произилази из чињенице да посебан проблем за комунална предузећа представљају одредбе члана 34 Закона којима се прописује обавеза закључивања уговора између вршилаца комуналних дјелатности и корисника услуга. Уговори су, иначе, карактеристични за комуналне дјелатности индивидуалне комуналне потрошње и то за оне за које постоји обавеза коришћења сходно члану 34 Закона (услуге јавног водоснабдијевања и управљања комуналним отпадним водама, као и услуге управљања комуналним отпадом). Проблем закључивања уговора нарочито је изражен у обављању комуналне дјелатности управљања комуналним отпадом гдје је врло тешко одредити кориснике услуга, односно количине отпада које корисник одлаже (што би требало да буде један од основних елемената које треба обухватити уговором) у постојећем систему сакупљања и одвожења отпада који подразумијева заједничке контејнере на јавним површинама, свима доступним под једнаким условима.

III УСАГЛАШЕНОСТ СА ПРАВНОМ ТЕКОВИНОМ ЕВРОПСКЕ УНИЈЕ И ПОТВРЂЕНИМ МЕЂУНАРОДНИМ КОНВЕНЦИЈАМА

Не постоје одговарајући прописи Европске уније, као ни ратификоване међународне конвенције са којима је потребно ускладити овај предлог закона.

IV ОБЈАШЊЕЊЕ ОСНОВНИХ ПРАВНИХ ИНСТИТУТА

Министарство екологије, просторног планирања и урбанизма, припремило је текстове Предлога закона о комуналним дјелатностима и Предлога закона о водним услугама, који се налазе у поодмаклој фази припреме и исти су прошли процедуру код Секретаријата за законодавство. Имајући у виду да је за Закон о водним услугама предложена одложена примјена, због припремних активности на успостављање у потпуности реформисаног система, важећи Закон о комуналним дјелатностима примјењиваће се и након доношења ново-најављеног Закона о комуналним дјелатностима у дијелу који уређује питања регулисаних комуналних дјелатности (тј. водних услуга). Имајући у виду да је Генерална скупштина Уједињених нација признала “право на сигурну и чисту воду за пиће и санитарне потребе као људско право есенцијално за потпуно уживање у животу и свим људским правима”, текстом Предлога закона о водним услугама се искључује могућност приватизације јавних водоводних система. У члану 2 врши се усклађивање са том политиком одрживог развоја у области водних услуга.

Чланом 4 и чланом 5 бришу се ставови који се односе на закључивање уговора између вршиоца комуналне дјелатности и корисника услуга, што је такође од вршилаца комуналних дјелатности препознато као отежавајући фактор у пружању услуга, посебно услуга управљања комуналним отпадом. Умјесто тога, ставом 1 новог члана 34 предложено је да је корисник дужан да плаћа накнаду за пружену комуналну услугу, обачунату и исказану на рачуну у складу са цјеновником, при

чему се сматра да је почетком пружања комуналне услуге настао уговорни однос између вршиоца комуналне дјелатности и корисника.

Чланом 1, чланом 3 и чланом 6 бришу се технички услови за комуналну инфраструктуру, опрему и средства који се користе за обављање комуналних дјелатности и основ за доношење подзаконског акта, а који је требало да обухвати уреди питања која се односе на техничка својства материјала, односно грађевинских производа од којих су изграђени објекти комуналне инфраструктуре, као и техничка својства уграђених уређаја и инсталација, у складу са законом којим се уређују оцена и провјера постојаности својстава и доказивање употребљивости грађевинског производа и, као и начин изградње, коришћења и одржавања исте. Како је ова материја већ уређена прописима из области грађевинарства, чланом 6 брише се члан 44 Закона.

Чланом 7 мијења се члан 54 став 4 Закона, сходно наведеним разлозима за брисање норме којом се захтијева исказивање на рачуну свих трошкова по елементима из који је формирана цијена комуналне услуге, и потребом да се иста замијени одредбом која прописује да се цијене комуналне услуге управљања комуналним отпадом састоји од фиксног и варијабилног дијела.

Чланом 8 додат је нови члан 54а којим се општини, у складу са њеним могућностима, даје овлашћење да уведе субвенционисану цијену услуга за рањиве кориснике, као и да утврди категорије рањивих корисника који могу користити ове повољности. Како због нерентабилности појединих линија у градском, а посебно у приградском линијском саобраћају, а поготово у периоду високих цијена горива, постоји реална опасност од „одустанка“ превозника од пружања услуге на тим линијама, чиме би се директно угрожени есенцијални предуслови за живот и опстанак у тим срединама, па овај члан омогућава субвенционирање и цијелих линија. Да неопходност субвенционисања оних категорија које се налазе у стању потребе, не би угрозила одрживост вршиоца комуналних дјелатности, овим чланом општина би сносила трошкове уведених субвенција, по угледу на друге сличне системе (пр. енергетски сектор). На овај начин ће се, приликом реализације цјеновне политике, успоставити баланс између принципа „покрића пуних трошкова“ (који обезбјеђује одрживост вршиоца комуналних дјелатности) и принципа „приуштивости“ комуналних услуга (које су незамјењиви услов живота наших грађана).

У члану 9 додат је у члану 55 став 1 Закона рок у којем је вршилац комуналне дјелатности у обавези да скупштини јединице локалне самоуправе поднесе захтјев за давање сагласности на висину цијене комуналне услуге, а који износи 15 дана од дана добијања сагласности Агенције.

У члану 10 додата је дефиниција рока у којем ће се примјењивати привремене цијене комуналних услуга. Овај рок је са шест мјесеци продужен на годину дана за случајеве када вршиоци комуналних дјелатности не поднесу захтјев за давање сагласности у року прописаном законом, као и у осталим случајевима прописаним чланом 56а став 1 Закона. Овим се обезбјеђује да вршиоци комуналних дјелатности поштују рокове за предају захтјева, с једне стране, као и да им се омогућава поштовање рокова у складу са чланом 55 став 3 Закона, будући да Агенција има рок од 90 дана да изда или одбије сагласност, а скупштина јединице локалне самоуправе има рок од 90 дана да одлучи о захтјеву уз који је потребно приложити и сагласност Агенције.

Чланом 11 мијења се комплетан члан 59а Закона на начин да се детаљно прописује заштита права корисника из реда правних лица у вези са могућношћу подношења приговора вршиоцу комуналне дјелатности на рачун за пружену услугу и квалитет пружене услуге, које до сада нису имали будући

да Закон о заштити потрошача уређује само питања која се односе на физичка лица. Питања везана за подношење приговора надлежном органу локалне управе уређена су Законом о управном поступку, па овај члан, у том сегменту, упућује на примјену Закона о управном поступку.

У члану 12 врши се техничко усклађивање са чланом 2.

У члану 13 и члану 14 врши се усклађивање казних одредби са основним одредбама члана 56 став 2 и члана 49 став 2 Закона, док се чланом 12 брише члан 67 став 1 тачка 4 ради техничког усклађивања са чланом 2.

У члану 17 додат је нови члан којим се дефинише начин поступања са започетим поступцима. С обзиром на околност, да се пред ресорним секретаријатима локалне управе налази значајан број приговора изјављених од стране корисника комуналних услуга из категорија правних лица и предузетника, који до сада нијесу уживали право на подношење приговора, чланом 16 се нова одредба члана 59а Закона, која омогућава уживање тог права, примјењује и на започете поступке.

У члану 15, члану 16, члану 18, члану 19 и члану 20 врши се усклађивање са претходним члановима.

Чланом 21 дефинише се одредба о ступању на снагу закона.

V ФИНАНСИЈСКА СРЕДСТВА

За спровођење овог закона није потребно обезбјеђивати додатна средства из Буџета Црне Горе.

ТЕКСТ ВАЖЕЋИХ ОДРЕДАБА ЗАКОНА О КОМУНАЛНИМ ДЈЕЛАТНОСТИМА КОЈЕ СЕ МИЈЕЊАЈУ

Начин и услови организовања и обављања комуналних дјелатности

Члан 15

(1) Јединица локалне самоуправе прописује начин и услове организовања и обављања комуналних дјелатности из члана 3 став 1 тач. 1, 2, 3, 4, 7, 8, 10, 11, 12 и 14 овог закона и услове за пружање комуналних услуга, односно испоруку комуналног производа, у складу са прописом и техничким условима из чл. 43 и 44 овог закона, а нарочито:

- услове за обављање дјелатности којима се обезбјеђује одређени обим, врста и квалитет услуга, ако ти услови нијесу одређени посебним прописом;

- начин обезбјеђивања континуитета у вршењу комуналних дјелатности;

- ред првијенства и начин пружања комуналних услуга када, усљед више силе, дође до смањеног обима у вршењу комуналних дјелатности;

- права и обавезе вршиоца комуналне дјелатности и корисника.

(2) Правна и физичка лица дужна су да поступају у складу са прописима из става 1 овог члана.

(3) Јединице локалне самоуправе дужне су да начин и услове организовања и обављања комуналних дјелатности из члана 3 став 1 тач. 1, 2, 3 и 4 овог закона ускладе са плановима управљања водама утврђеним законом којим су уређене воде и плановима управљања отпадом утврђеним законом којим је уређено управљање отпадом.

Повјеравање обављања комуналних дјелатности

Члан 21

(1) Јединица локалне самоуправе обављање комуналних дјелатности од општег економског интереса повјерава привредним друштвима из члана 20 став 1 овог закона уговором о повјеравању

обављања комуналних дјелатности који се закључује након спроведеног поступка по јавном огласу у складу са законом којим се уређују услови, начин и поступак јавних набавки.

(2) Послови инвестиционог одржавања комуналне инфраструктуре не могу се повјерити уговором из става 1 овог члана.

(3) Надлежни орган јединице локалне самоуправе припрема и спроводи поступак по јавном огласу из става 1 овог члана.

(4) Надлежни орган јединице локалне самоуправе дужан је да објави јавни оглас из става 1 овог члана најмање шест мјесеци прије истека уговора из става 1 овог члана.

(5) Прије покретања поступка јавног оглашавања, надлежни орган локалне управе припрема:

- анализу постојећег техничког, финансијског и организационог стања у комуналној дјелатности за период који не може бити краћи од три године;

- преглед очекиваних резултата повјеравања обављања комуналних дјелатности и пројекцију потребних ресурса за остваривање тих резултата;

- приказ начина организовања и поступака који се у повјеравању комуналних дјелатности спроводе у најмање три државе чланице Европске уније.

(6) Јединица локалне самоуправе може обављање комуналне дјелатности која није од општег економског интереса повјерити вршиоцу комуналне дјелатности из члана 20 став 1 алинеја 1 овог закона уговором о повјеравању обављања комуналних дјелатности без спровођења поступка по јавном огласу, уз претходно урађену анализу тржишта којом се доказује да тржиште не може да пружи обављање те комуналне дјелатности у утврђеном обиму и квалитету и по прихватљивој цијени.

(7) У случају да анализа тржишта из става 6 овог члана укаже на постојање расположивог тржишта за обављање комуналне дјелатности, примјењују се одредбе ст. од 1 до 5 овог члана.

(8) Уговор из ст. 1 и 6 овог члана закључује се на период који не може бити краћи од три ни дужи од десет година.

(9) Уговор из ст. 1 и 6 овог члана садржи: предмет уговора; вријеме на које се уговор закључује; потребан кадар и опрему за вршење комуналних дјелатности; комуналну инфраструктуру која се даје на коришћење за обављање комуналне дјелатности и услове и начин њеног коришћења; цијене за пружање комуналних услуга, у складу са чланом 54 овог закона; права и обавезе уговорних страна; начин достизања прописаног квалитета и ефикасности у обављању комуналних дјелатности; начин припреме и достављања годишњег програма и извјештаја о обављању комуналне дјелатности; начин вршења контроле над спровођењем уговора; разлоге за раскид уговора прије истека рока на који је закључен са обавезама вршилаца комуналних дјелатности у случају раскида и друге елементе од значаја за повјеравање послова.

Услови за обављање комуналних дјелатности

Члан 22

(1) Обављање комуналних дјелатности може се повјерити лицима из члана 20 став 1 овог закона која су регистрована у Централном регистру привредних субјеката (у даљем тексту: ЦРПС) за обављање комуналних дјелатности и која испуњавају услове у погледу кадра и техничке опремљености за обављање комуналне дјелатности, на начин којим се задовољавају квалитет комуналних услуга и технички услови за комуналну инфраструктуру, опрему и средства у складу са чл. 43 и 44 овог закона.

(2) Испуњеност услова из става 1 овог члана, осим за регулисане комуналне дјелатности и комуналне дјелатности из члана 3 став 1 тач. 10, 11 и 13 овог закона, прописује и утврђује рјешењем

орган државне управе надлежан за комуналне дјелатности (у даљем тексту: Министарство), у складу са законом.

(3) Услове из става 1 овог члана за регулисане комуналне дјелатности прописује Агенција.

(4) Привредним друштвима и предузетницима који испуњавају услове из ст. 1 и 3 овог члана, за обављање регулисане комуналне дјелатности Агенција издаје лиценцу.

Обавезе корисника

Члан 31

(1) Власник грађевинског објекта дужан је да прикључи свој објекат на комуналну инфраструктуру за водоснабдијевање и прихватање, пречишћавање и одвођење комуналних отпадних и атмосферских вода.

(2) Корисник је дужан да комуналну услугу, односно комунални производ користи у складу са уговором из члана 34 овог закона.

(3) Корисник је дужан да комуналну услугу, односно комунални производ, користи у складу са одлуком о комуналном реду из члана 19 овог закона и на начин којим се:

- не ометају други корисници;
- не угрожава животна средина;
- не угрожавају објекти, опрема и уређаји који су у функцији обављања комуналне дјелатности.

Уговор између вршиоца комуналне дјелатности и корисника

Члан 34

(1) Међусобни односи вршиоца комуналне дјелатности и корисника услуге индивидуалне комуналне потрошње уређују се уговором и на основу рачуна за извршене услуге.

(2) Уговор из става 1 овог члана закључује се на вријеме важења уговора из чл. 21 и 24 овог закона.

(3) Уговор из става 1 овог члана закључује се за комуналне услуге из члана 3 став 1 тач. 1, 2, 4, 10 и 11 овог закона.

(4) Корисник, односно правно и физичко лице дужно је да користи комуналне услуге чије пружање је обезбиједила јединица локалне самоуправе и то:

- јавног водоснабдијевања;
- прихватања, пречишћавања и одвођења комуналних отпадних вода;
- прихватања и одвођења атмосферских вода, и
- сакупљања, транспорта, припреме за прераду, прераде и збрињавања комуналног отпада.

(5) Корисник је дужан да обавијести вршиоца комуналне дјелатности о свим промјенама у коришћењу непокретности, а које могу бити од утицаја на коришћење, односно пружање комуналне услуге.

(6) Уговор из става 1 овог члана садржи нарочито: назив, правни статус, контакт адресу, порески идентификациони број, податке из извода из ЦРПС; права и обавезе корисника у коришћењу комуналне услуге; цијену комуналне услуге; права и обавезе вршиоца комуналне дјелатности у пружању комуналне услуге и надлежност за рјешавање евентуалних спорова.

(7) Вршилац комуналне дјелатности је дужан да, прије закључивања уговора из става 1 овог члана, корисника услуге упозна са садржајем уговора

Технички услови за комуналну инфраструктуру, опрему и средства

Члан 44

(1) Технички услови за комуналну инфраструктуру, опрему и средства који се користе за обављање комуналних дјелатности обухватају:

- техничка својства материјала, односно грађевинских производа од којих су изграђени објекти комуналне инфраструктуре, као и техничка својства уграђених уређаја и инсталација, у складу са законом којим се уређују оцјена и провјера постојаности својстава и доказивање употребљивости грађевинског производа;

- начин изградње, коришћења и одржавања комуналне инфраструктуре;

- минималне услове које треба да испуњава опрема и средства који се користе за обављање комуналне дјелатности;

- друге минималне услове за обављање комуналне дјелатности.

(2) Техничке услове из става 1 овог члана утврђује Министарство.

Утврђивање цијена комуналне услуге, односно комуналног производа

Члан 54

(1) Цијену комуналне услуге утврђује вршилац комуналне дјелатности по претходно прибављеној сагласности скупштине јединице локалне самоуправе.

(2) Цијена за обављање регулисаних комуналних дјелатности утврђује се на основу годишњег прихода вршиоца регулисане комуналне дјелатности, који покрива трошкове из члана 53 став 1 овог закона (регулаторни приход) и обрачунских величина, уз одговарајуће корекције по основу одступања остварених трошкова, односно обрачунских величина у односу на примијењене у претходном периоду, у складу са прописом из члана 49 став 4 овог закона.

(3) Цијена из става 2 овог члана састоји се из фиксног и варијабилног дијела, у складу са прописом из члана 49 став 4 овог закона, а корекције се утврђују за период за који постоје коначни подаци.

(4) Вршилац комуналне дјелатности дужан је да на рачуну за извршену комуналну услугу, односно испоручени комунални производ, посебно исказе трошкове по елементима члана 53 став 1 овог закона.

(5) Податке за израчунавање елемената из члана 53 став 1 тач. 4 и 5 овог закона обезбјеђује јединица локалне самоуправе.

(6) Цијене комуналних услуга, односно комуналног производа по јединици мјере исте су за све кориснике.

(7) Изузетно од става 6 овог члана, ако се као јединица мјере за услугу из члана 5 овог Закона узима површина објекта, цијена за пружену услугу коригује се фактором који зависи од уобичајене врсте и количине отпада карактеристичне за одређену категорију корисника.

(8) Корекциони фактор из става 7 овог члана дефинише се прописом из члана 53 став овог Закона.

Сагласност на цијену

Члан 55

(1) Захтјев за давање сагласности на висину цијене комуналне услуге подноси вршилац комуналне дјелатности скупштини јединице локалне самоуправе.

(2) Вршилац регулисане комуналне дјелатности уз захтјев за давање сагласности из става 1 овог члана доставља и сагласност Агенције на предлог цијене.

(3) Агенција је дужна да у року који не може бити дужи од 90 дана од дана подношења захтјева за давање сагласности на предлог цијене изда акт о давању или одбијању сагласности.

(4) Ако Агенција у року из става 3 овог члана не одлучи о давању сагласности, сматраће се да је сагласност дата.

(5) Скупштина јединице локалне самоуправе дужна је да одлучи о захтјеву за утврђивање висине, односно за промјену цијене из става 1 овог члана у року који не може бити дужи од 90 дана од дана подношења захтјева.

(6) Ако скупштина јединице локалне самоуправе не одлучи о давању сагласности у року из става 5 овог члана, сматраће се да је сагласност дата, осим у случају распуштања скупштине.

(7) У случају заједничког обављања комуналне дјелатности сматра се да је дата сагласност на висину, односно промјену цијене из става 1 овог члана, ако су сагласне скупштине јединица локалне самоуправе које имају већински удио у привредном друштву из члана 20 став 1 алинеја 1 овог закона које је вршилац комуналне дјелатности.

(8) Ако заједничко обављање комуналне дјелатности врши привредно друштво из члана 20 став 1 алинеја 2 овог закона, сматра се да је дата сагласност на висину, односно промјену цијене из става 1 овог члана, ако су сагласне скупштине јединице локалне самоуправе које имају већи број корисника у односу на укупан број корисника услуга тог привредног друштва.

Члан 56а

(1) Ако вршилац регулисане комуналне дјелатности не поднесе захтјев за давање сагласности на предлог цијена за обављање регулисане комуналне дјелатности у року утврђеном прописом из члана 49 став 4 овог закона, односно надлежни орган јединице локалне самоуправе одбије давање сагласности на предлог цијена за обављање регулисане комуналне дјелатности или из другог разлога не дође до утврђивања цијена за обављање регулисане комуналне дјелатности у складу са одредбама овог закона, примјењиваће се привремене цијене.

(2) Привремена цијена из става 1 овог члана, одређује се у висини цијене по јединици мјере исказане на рачуну у мјесецу који претходи мјесецу у којем се у складу са прописом из члана 49 став 4 овог закона подноси захтјев за давање сагласности на предлог цијена за обављање регулисане комуналне дјелатности, умањена за 10%.

(3) Привремене цијене утврђене у складу са ставом 2 овог члана, примјењиваће се до утврђивања цијене за обављање регулисаних комуналних дјелатности у складу са одредбама овог закона, а најдуже шест мјесеци.

(4) Ако се примјеном привремених цијена из става 2 овог члана, не покрију трошкови пословања вршиоца регулисане комуналне дјелатности, ти трошкови се покривају из буџета јединице локалне самоуправе.

(5) Вршиоцу који не поднесе захтјев за давање сагласности на предлог цијене за обављање регулисане комуналне дјелатности Агенцији, у року одређеном прописом из члана 49 став 4 овог закона, Агенција може одузети лиценцу за обављање регулисане комуналне дјелатности.

(6) У случају из става 5 овог члана, надлежни орган јединице локалне самоуправе може разријешити чланове органа управљања вршиоца регулисане комуналне дјелатности чији је она оснивач.

Заштита права корисника комуналних услуга

Члан 59а

(1) Заштита корисника услуга индивидуалне комуналне потрошње обезбјеђује се у складу са законом којим се уређује заштита потрошача.

(2) У случају када корисник услуге из става 1 овог члана није задовољан исходом по приговору који је поднио вршиоцу комуналне дјелатности у складу са законом којим се уређује заштита права потрошача, односно у случају када вршилац комуналне дјелатности не поступи по приговору у року од осам дана од дана подношења приговора, корисник услуге може органу локалне управе

надлежном за вршење надзора над радом вршиоца комуналне дјелатности поднијети приговор у складу са законом којим се уређује управни поступак, у року од 15 дана.

(3) Против рјешења органа локалне управе из става 2 овог члана може се покренути управни спор.

Права и дужности комуналног инспектора, односно еколошког инспектора

Члан 63

(1) Комунални инспектор, односно еколошки инспектор има права и дужности да у вршењу инспекцијског надзора:

1) контролише да ли се комунална дјелатност обавља на начин утврђен овим законом и прописима донијетим на основу овог закона;

2) контролише и стара се о спровођењу одлуке о комуналном реду из члана 19 овог закона;

3) прегледа инфраструктуру, опрему и средстава, као и пословне просторије које служе за обављање комуналне дјелатности;

4) врши увид у опште и појединачне акте, евиденцију и другу документацију вршиоца комуналне дјелатности;

5) нареди да се изврше одређене обавезе и предузму мјере за отклањање недостатака и утврђених неправилности у обављању комуналних дјелатности;

6) контролише да ли је јединица локалне самоуправе обезбиједила вршење комуналних дјелатности у складу с начелима обављања тих дјелатности;

7) контролише да ли јединица локалне самоуправе води евиденцију о положају и изведеном стању комуналне инфраструктуре;

8) контролише да ли је јединица локалне самоуправе прописала опште услове одржавања комуналног реда и мјера за њихово спровођење;

9) контролише да ли привредно друштво које оснива јединица локалне самоуправе обавља само дјелатности које су му повјерене уговором о повјеравању из члана 21 ст. 1 и 6 овог закона;

10) контролише спровођење одредби уговора о обављању комуналних дјелатности закљученог између лица које управља подручјем посебне намјене (заштићено природно добро и морско добро) и вршиоца комуналне дјелатности на територији јединице локалне самоуправе на којој се налази то подручје;

11) контролише да ли је грађевински објекат прикључен на комуналну инфраструктуру на мјесту и на начин предвиђен просторно-планским документом и законом;

12) контролише да ли је вршилац комуналне дјелатности у случају непланираних прекида у пружању комуналне услуге предузео прописане мјере;

13) контролише да ли је јединица локалне самоуправе донијела годишњи програм инвестиционог одржавања и да ли се исти спроводи;

14) забрани рад лицу које не испуњава услове за обављање комуналне дјелатности које у остављеном року није отклонило утврђене недостатке;

15) предузима друге мјере и поступа у складу са законом којим се уређују питања инспекцијског надзора.

(1) У вршењу инспекцијског надзора комунални инспектор, односно еколошки инспектор доноси рјешење о мјерама, радњама и роковима за отклањање неправилности.

(2) Комунални инспектор, односно еколошки инспектор дужан је да узме у поступак пријаве правних и физичких лица у вези са пословима из своје надлежности и да обавијести подносиоца пријаве на начин и у року који је утврђен законом.

VI КАЗНЕНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 67

(1) Новчаном казном од 1.500 еура до 2.000 еура казниће се за прекршај одговорно лице у јединици локалне самоуправе и органу локалне управе, ако:

1) оптерети заложним правом или дозволи да буде предмет извршења или предмет стечајне масе у стечајном поступку комунална инфраструктура која је неопходна за обављање комуналних дјелатности из члана 4 став 1, став 2 ал. 1, 2 и 4, став 3, члана 5, члана 6 став 1 ал. 1, 2, и 3, став 2, члана 7 став 2 ал. 1, 2, 3, 6 и 7, члана 9 алинеја 1 и члана 10 став 2 овог закона (члан 16 став 1);

2) не води и уз доказ о својини не учини доступном заинтересованим субјектима евиденцију о положају и изведеном стању комуналне инфраструктуре (члан 16 став 2);

3) обављање комуналне дјелатности од општег економског интереса повјери привредном друштву из члана 20 став 1 овог закона без спроведеног поступка по јавном огласу и/или без закључења уговора о повјеравању обављања комуналне дјелатности (члан 21 став 1);

4) не објави јавни оглас из члана 21 став 1 овог закона најмање шест мјесеци прије истека уговора из наведеног става (члан 21 став 4);

5) не донесе годишњи програм обављања комуналних дјелатности до краја текуће, за наредну годину (члан 26 став 1);

6) не предузме мјере за хитну заштиту комуналних објеката и друге имовине која је угрожена по пријему обавјештења о непланираним прекидима испоруке, односно по утврђивању поремећаја у пружању комуналне услуге (члан 39 алинеја 2);

7) не донесе годишњи програм инвестиционог одржавања комуналне инфраструктуре (члан 46 став 4).

(2) Новчаном казном од 1.000 еура до 1.500 еура казниће се за прекршај одговорно лице у јединици локалне самоуправе и органу локалне управе, ако се:

- 1) поступи супротно одлуци о комуналном реду (члан 19 став 3)
- 2) не обезбиједи пружање комуналних услуга оним корисницима код којих би усљед прекида настала опасност по живот и здравље грађана или рад правних и физичких лица, или би настала значајна материјална штета (члан 39 алинеја 1);
- 3) не утврде разлози и евентуална одговорност за поремећај, односно прекид вршења дјелатности и учињену штету (члан 39 алинеја 3);
- 4) приступа изграђеној комуналној инфраструктури која се налази на туђој непокретности без акта надлежног органа локалне управе (члан 41 став 2 алинеја 2);
- 5) након завршетка извођења радова непокретност не врати у првобитно стање, најкасније у року од осам дана од дана завршетка радова на зеленој односно земљаној површини, односно 30 дана на асфалтној или бетонској површини и не надокнади евентуалну штету насталу усљед извођења радова (члан 41 став 3);
- 6) не обавијести Министарство о промјени цијене комуналне услуге или комуналног производа (члан 56 став 2);
- 7) не води евиденција о износима свих елемената за одређивање, као и укупном износу цијене комуналних услуга из члана 53 овог закона, односно цијене комуналне накнаде (члан 60 став 1);
- 8) не поступи по рјешењу комуналног инспектора, односно еколошког инспектора (члан 63 став 2).

Члан 69

(1) Новчаном казном од 7.500 еура до 15.000 еура казниће се за прекршај правно лице вршилац комуналне дјелатности, ако:

- 1) поступи супротно одлуци о комуналном реду (члан 19 став 3);
- 2) обавља послове који се не односе на комуналне дјелатности утврђене овим законом (члан 20 став 2);
- 3) не достави у прописаном року годишњи извјештај о реализацији годишњег програма из члана 26 став 1 овог закона, са билансом стања и успјеха (члан 26 став 3);
- 4) не наложи уклањање противправног прикључка на комуналну инфраструктуру у року од осам дана од противправног прикључења и/или не уклони прикључак (члан 32 ст. 5 и 6);
- 5) ускрати пружање комуналне услуге, односно испоруку комуналног производа кориснику из разлога који нису наведени у члану 35 став 1 овог закона;
- 6) за вријеме привременог ускраћивања испоруке комуналног производа, не обезбиједи минималну количину комуналног производа у висини једне десетине количине утврђене прописом

из члана 43 овог закона и на начин утврђен прописом јединице локалне самоуправе из члана 15 овог закона (члан 35 став 2);

7) по престанку разлога за ускраћивање комуналне услуге односно испоруке комуналног производа, не настави пружање услуге кориснику најкасније у року од 24 сата од подношења захтјева и плаћања накнаде за прикључење на комуналну инфраструктуру из члана 32 став 1 овог закона (члан 35 став 3);

8) у најмање једном штампаном и једном електронском медију не обавијести кориснике о планираним или очекиваним сметњама и прекидима у пружању комуналне услуге, најкасније 24 сата прије очекиваног прекида услуге (члан 36);

9) одмах не обавијести надлежни орган локалне управе о непланираном прекиду или неочекиваном поремећају у пружању комуналне услуге, односно обављању комуналне дјелатности и не предузме мјере за отклањање узрока поремећаја, као и да не обавијести грађане о насталим поремећајима или прекидима најмање преко једног електронског, односно штампаног медија (члан 37 став 1);

10) приступи изграђеној комуналној инфраструктури за потребе текућег одржавања, без налога вршиоца комуналне дјелатности (члан 41 став 2 тачка 1);

11) након завршетка извођења радова не врати непокретност у првобитно стање најкасније у року од осам дана од дана завршетка радова на зеленој односно земљаној површини односно 30 дана на асфалтној или бетонској површини и не надокнади евентуалну штету насталу услед извођења радова (члан 41 став 3);

12) не достави у прописаном року извјештај о спровођењу годишњег програма текућег одржавања (члан 46 став 8);

13) не омогући комуналном инспектору, односно еколошком инспектору несметано обављање надзора (члан 63).

(2) За прекршај из става 1 овог члана казниће се и одговорно лице вршиоца комуналне дјелатности новчаном казном од 1.000 еура до 1.500 еура.

(3) За прекршај из става 1 овог члана казниће се за прекршај предузетник вршилац комуналне дјелатности новчаном казном од 1.500 еура до 4.500 еура.

Члан 70

(1) Новчаном казном од 1.500 еура до 7.500 еура казниће се за прекршај правно лице, ако:

1) поступи супротно прописима јединице локалне самоуправе из члана 15 став 1 овог закона (члан 15 став 2)

2) поступи супротно одлуци о комуналном реду (члан 19 став 3).

3) не закључи уговор о пружању комуналних услуга из члана 3 став 1 тач. 1, 2 и 4 овог закона са вршиоцима комуналних дјелатности на територији јединице локалне самоуправе на којој се налази заштићено подручје, односно морско добро (члан 30 став 3);

4) не прикључи свој објект на комуналну инфраструктуру за водоснабдијевање и прихватање, пречишћавање и одвођење комуналних отпадних и атмосферских вода (члан 31 став 1);

5) комуналну услугу, односно комунални производ, не користи на начин којим се не ометају други корисници, не угрожава животна средина, односно не угрожавају објекти, опрема и уређаји који су у функцији обављања комуналне дјелатности (члан 31 став 3);

6) се прикључи на комуналну инфраструктуру на мјесту и на начин који није предвиђен просторно планским документом и законом (члан 32 став 1);

7) изведе привремени и/или трајни прикључак грађевинског објекта за водоснабдијевање, као и/или трајни прикључак за прихватање, пречишћавање и одвођење комуналних отпадних и атмосферских вода без одобрења и без надзора вршиоца комуналне дјелатности (члан 32 став 3);

8) не уклони привремени прикључак на комуналну инфраструктуру у року одређеном одобрењем за привремено прикључење (члан 32 став 4);

9) не уклони у прописаном року противправно изведени прикључак на комуналну инфраструктуру (члан 32 став 5);

10) не обавијести вршиоца комуналне дјелатности о свим промјенама у коришћењу непокретности, а које могу бити од утицаја на коришћење, односно пружање комуналне услуге (члан 34 став 5);

11) на непокретности на којој се налазе објекти комуналне инфраструктуре обавља радове којима се угрожава њихова функционална исправност или омета обављање комуналне дјелатности (члан 40);

12) одбије да омогући вршиоцу комуналне дјелатности, односно извођачу радова приступ изграђеној комуналној инфраструктури која се налази на његовој непокретности (члан 41 став 1).

(2) За прекршај из става 1 овог члана казниће се и одговорно лице у правном лицу новчаном казном од 500 еура до 2.000 еура.

(3) За прекршај из става 1 овог члана казниће се физичко лице, новчаном казном од 500 еура до 2.000 еура.

(4) За прекршај из става 1 овог члана казниће се предузетник новчаном казном од 1.000 еура до 5.000 еура.

(5) За лакше прекршаје из става 1 тач. 5, 8 и 12, изрећи ће се казна прекршајним налогом:

- правном лицу од 1.000 еура;
- предузетнику од 400 еура;
- одговорном лицу у правном лицу од 100 еура;

- физичком лицу од 100 еура.

Рок за закључивање уговора између вршиоца комуналне дјелатности и корисника

Члан 77

Уговори из члана 34 овог закона закључиће се у року од шест мјесеци од дана закључивања уговора из члана 74 став 2 овог закона.

Рокови за доношење подзаконских аката и прописа јединице локалне самоуправе

Члан 78

(1) Подзаконски акти из члана 23 став 3, члана 26 став 5, члана 43, члана 44 став 2, члана 45 став 6 и члана 53 став 4 овог закона донијеће се у року од годину дана од дана ступања на снагу овог закона.

(2) Подзаконски акти из члана 15 став 1, члана 19 став 1, члана 33 ст. 1 и 2 овог закона донијеће се у року од шест мјесеци од дана ступања на снагу прописа из става 1 овог члана.

(3) Подзаконски акти из члана 58 став 8 овог закона донијеће се у року од 120 дана од дана ступања на снагу овог закона.

(4) До доношења прописа из ст. 1, 2 и 3 овог члана, примјењиваће се прописи донесени на основу Закона о комуналним дјелатностима ("Службени лист РСГ", број 12/95).

Рок за примјену појединих одредби

Члан 80

(1) Одредба члана 32 став 7 овог закона не примењује се на објекте изграђене до ступања на снагу овог закона.

(2) Примјена одредби члана 54 став 4 и члана 58 став 7 овог закона почиње 18 мјесеци од ступања на снагу овог закона.

(3) Примјена одредби члана 58 став 1 до 6 овог закона почиње од 01. јануара 2017. године.

(4) Одредбе чл. 17, 18, 61, чл. 63 до 66 и чл. 71 и 72 овог закона примјењиваће се од дана ступања на снагу овог закона.

Рокови везани за рад Агенције

Члан 81

- (1) Агенција ће у року од годину дана од дана ступања на снагу овог закона донијети подзаконске акте из чл. 43, 44 и 53 овог закона за регулисане комуналне дјелатности.
- (2) Подзаконски акти из члана 15 став 1 и члана 33 став 1 овог закона за регулисане комуналне дјелатности донијеће се у року од шест мјесеци од дана ступања на снагу прописа из става 1 овог члана.
- (3) Вршиоци регулисаних комуналних дјелатности дужни су да у року од двије године од дана ступања на снагу овог закона поднесу Агенцији захтјев за давање сагласности на предлог цијена.
- (4) Одредбе овог закона које се односе на овлашћење Агенције за давање сагласности на предлог цијена вршилаца регулисаних комуналних дјелатности примјењиваће се након двије године од дана ступања на снагу овог закона.